

[Korsgaard.]

saa meget bedre. For det er jo ikke nok med, at Statsbanerne skal skaffe dette Underskud af Vejen, men de skal tillige skaffe Forrentning af de nye og gode og jo ingenlunde billige Penge, som der i Øjeblikket er Tale om at sætte ind i Foretagendet, saa det bliver jo ikke alene det allerede nævnte meget store Underskud, der skal dækkes, men dertil kommer yderligere allermindst 100 000—150 000 Kr. Jeg forstaaar altsaa i hvert Fald i dette Øjeblik ikke, hvorledes dette kan være muligt.

Til Projektet er kædet noget nyt og noget, der, kan man vel næsten sige, er et Led i den nye Generaldirektørs Tanker om, hvad der skal gøres for at skaffe Statsbanerne Balance, eller i hvert Fald for at forbedre deres Stilling saa meget som muligt. Nu vil jeg gerne straks om den nye Generaldirektørs Tanker sige, at saa vidt jeg forstaaar, har han hidtil givet Udtryk for saadanne Tanker, som jeg stort set kan give min Tilslutning. Jeg tror ikke, det altid vil blive behageligt for Generaldirektøren, ej heller for den Minister, der i givet Fald skal støtte ham, at gennemføre de fremsatte Tanker; men jeg vil tro, at de i mange Henseender er en Nødvendighed, selv om det kan komme til at gaa ud over enkelte Personer paa en for dem ikke behagelig Maade.

Naar imidlertid den nye Generaldirektør kommer ind paa den Tanke, at Statsbanerne ogsaa skal tage Trafikken paa Landevejene, i alt Fald en hel Del af den, vil jeg ikke paa Forhaand afvise den Tanke, men jeg kan heller ikke paa Forhaand give den min absolutte Tilslutning, for det kommer efter min Mening ganske an paa, paa hvilket Grundlag Statsbanerne vil overtage denne Transport. Vil de gøre det paa lige Fod med de private, forekommer det mig ligetil, at Statsbanerne skal have Tilslutningen; men noget helt andet bliver det, hvis Staten til en vis Grad herigennem vil skaffe sig et Monopol, saaledes at det i Grunden, selv om det maaske formelt er Amtet, der kommer til at fastsætte Priserne, alligevel reelt bliver Staten, der fastsætter, hvad det skal koste at køre med Bilerne. Jeg vil i alt Fald indtil videre være saare betænkelig ved en vidtgaaende Udvikling i den Retning.

Det er jo Tanken, saa vidt jeg forstaaar Foretagendets Økonomi, at det Underskud, Banerne giver og vedblivende vil give, skal reguleres gennem et tilsvarende Overskud paa Bilruterne. Nu forstaaar jeg jo meget vel, at det offentlige Styre paa Als overmaade gerne vil ud af det Fore-

tagende, hvori de er i Øjeblikket, hvor de jo ganske aabenlyst maa af med en hel Masse Penge hvert Aar for at dække Underskuddet. Men hvis Tanken er den, som jeg maa formode, den er, at man gennem Biltransporten derved skal skaffe en saadan Dækning, vil det jo i Virkeligheden sige — hvis man ikke kan drive Bilerne meget billigere, end de nu drives, hvor man naturligvis som Driftsudgift maa medtage den Indtægt, som paagældende Automobilejer i Øjeblikket har —, at den aabenbare Udgift, man har til Banernes Drift derigennem, at man maa betale Underskuddet i kontante Penge, flyttes over paa en indirekte Afgift, i Form af, at det bliver dyrere at køre med Bilerne, end det hidtil har været.

Her maa jeg naturligvis ogsaa gaa ud fra, at det i Udvalget vil blive muligt at skaffe sig nogenlunde sikker Grund under Fødderne med Hensyn til, at det ikke er Meningen paa denne Maade, i Stedet for gennem en direkte Skat, om jeg saa maa kalde det, ad den indirekte Beskatnings Vej at opnaa den Balance, som det jo da i sidste Instans maa være Meningen at tilvejebringe, idet jeg maa gaa ud fra, at det ikke er Meningen, at Staten skal overtage en Risiko, af synderlig Udstrækning i alt Fald, ved at gaa ind i dette økonomiske Foretagende. Skal der komme Balance paa dette Punkt, altsaa ved, at Bilerne maa aflevere en hel Del af deres Overskud til Foretagendet, saa kan jeg jo vanskeligt forstaa, at et saadant Overskud kan fremkomme i tilstrækkelig Mængde paa anden Maade end ved en væsentlig Forhøjelse af Taksterne. For saa kan man for den Sags Skyld have en nok saa dygtig Generaldirektør — jeg kan dog endnu ikke nære nogen Tvivl om, at en Bilrute faktisk vil blive drevet væsentlig billigere ved privat Drift end ved offentlig Drift.

Jeg er ikke saa afgjort Modstander af, at visse store Foretagender maa drives af det offentlige. For at nævne en enkelt Ting er jeg ikke overbevist om, at et Gasværk ikke i visse Tilfælde drives lige saa økonomisk af en Kommune som af et Aktieselskab. Men det er, fordi Anlægget i sig selv er saa stort, at den enkelte Mand indenfor Virksomheden ikke betyder saa forfærdelig meget for den daglige Omsætning, og derfor bliver det ikke saa afgørende, om det er Statsdrift eller kommunal, eventuelt privat Drift. Helt anderledes bliver det efter min Mening, naar Bedriften bliver saa lille, som det at drive en enkelt Rutebil, eventuelt flere, maa siges at være.